

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkey, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk

Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

čičích hlav, které tvoří zpevněný okraj komunikace Jiráskova.

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

Tovačov (Bez. Přerov), Jiráskova Str. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

TRŠICE (OKR. OLOMOUC)

Intravilán obce, č. p. 3. Středověk. Vesnice. Povrchový sběr.

V průběhu roku získalo olomoucké Vlastivědné muzeum soubor nálezů, který v obci za neznámých okolností nasbíral J. Vláčil. V kolekci je zastoupena středověká keramika celkem 39 ks a 3 zvířecí kosti. Keramiku můžeme rozdělit do dvou skupin, na běžnou hrnčinu (22 ks) a fragmenty masivních zásobnic (17 ks).

Mezi běžnou užitkovou keramikou dominuje redukční výpal hnědých až šedých tónů, střepy jsou ostřeny písekem, drobnými kamínky a slídou, která velmi často vystupuje na povrch. V souboru evidujeme fragmenty výdutí, tři dna a pět okrajů. Mezi výdutěmi převládají nezdobené kusy, a pokud se objeví výzdoba, je provedena svazkem rýh. V jednom případě se jedná o vnitřní výzdobu svazky žlábků a vlnic mezi nimi. Dna jsou hraněná a všechna nesou stopy podsýpky. Jedno dno je perforováno pěticí otvorů o průměru kolem 5 mm. Čtyři okraje hrnců jsou ve třech případech vně vyhnuté a oboustranně rozšířené a zdobené dvojicí rýh (obr. 113). Další zlomek okraje pochází ze zvoncovité pokličky. Poslední okraj pro špatné dochování zlomku nemůžeme blíže klasifikovat.

Střepy ze zásobnic se vyznačují značně hrubým ostřivem, ve kterém je možno identifikovat písek, kamínky a hlavně tuhu. Barva nástřepí přechází od cihlově červené až po tmavě hnědou a šedou. Tři vysoké kyjovité okraje jsou zdobeny žlábkem (obr. 113). Veškerou keramiku můžeme zařadit do 13. až 15. století.

Osídlení na katastru obcí Tršice a Zákřova bylo již v nedávné minulosti zevrubně zpracováno M. Bémem (1999), který sepsal veškeré pravěké a středověké nálezy včetně tří zaniklých vsí – ZSO Bělá (lokalita 8), ZSO Zatěšice (lokalita 11) a ZSO Zákřovice (lokalita 12). Všechny jsou zachyceny v písemných pramenech od 14. století, ale v průběhu 15. a 16. postupně všechny zpustly. Studie však neuvádí žádné naleziště v intravilánu obce. Nejblíže zástavbě je lokalita č. 4, ležící na JZ okraji obce, kde byl zachráněn obsah žárového hrobu kultury zvoncovitých pohárů. Proto jsou nové nálezy velmi cenným pramenem k nejstarší historii obce.

Lukáš Hlubek

Literatura

Bém, M. 1999: Archeologické nálezy a lokality na katastru obcí Tršice a Tršice – Zákřov. *Střední Morava* 8, 54–77.

Resumé

Tršice (Olomouc dist.). Mr. J. Vláčil found a collection of pottery in the acre of the house nr. 3 in the village called

Obr. 113. Tršice. Výběr středověké keramiky (kresba I. Hradilová).

Abb. 113. Tršice. Selected medieval pottery (drawing by I. Hradilová).

Tršice. The circumstances of the find are not very clear, but the pottery can be dated to the 13th–15th Century.

TUČÍN (OKR. PŘEROV)

Extravilán, p. č. 1379, 1273. Raný středověk až novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s realizací investiční akce „Polní cesty C22, C6 a svodný příkop P1,P2 k. ú. Tučín“ byl v měsících září a říjen 2010 proveden záchranný archeologický výzkum formou odborného dohledu nad výkopovými pracemi, který uskutečnili pracovníci Archaia Olomouc. Obec Tučín se nachází necelých 6 km V od Přerova v prostoru Kelčské pahorkatiny. Poprvé je Tučín zmiňován v pramenech k roku 1351.

Stavba nové cesty byla realizována v trase stávající polní cesty na parcele p. č. 1379, která vede JV směrem ke katastrální hranici k. ú. Tučín a k. ú. Podolí u Přerova. V souvislosti se zemní skrývkou v trase nové polní cesty byla zachycena odpadní jáma oválného tvaru, zapuštěná mělce do intaktního podloží tvořeného žlutohnědým jílem. Z výplně objektu se podařilo získat početný soubor zlomků kuchyňské keramiky, který lze datovat do období vrcholného středověku až novověku. V zásypu se dále vyskytly zlomky stavebního odpadu. Objekt nejspíše vznikl vyvezením vytěženého materiálu z některé z parcel ve středu obce.

V místě budování svodného příkopu P2 při J okraji intravilánu, na parcele č. 1273, byly vedle sebe zachyceny dva zahloubené sídlištní objekty (2500, 2501), které byly z velké části poškozeny těžkou technikou (obr. 114). Z jejich výplně byl získán vedle osteologického materiálu početný soubor keramiky, která datuje tyto sídlištní aktivity do 12. století (obr. 115).

Zlomky keramiky pocházely převážně z hrncovitých tvarů s okraji vzhůru vytaženými, v jednom případě s okrajem šikmo protaženým a mírně střechovitým, ze-

Obr. 114. Tučín. Pohled od východu na objekty 2500, 2501.
Abb. 114. Tučín. Blick von Osten auf Gruben 2500, 2501.

vnitř prožlabeným. Ve výzdobě hrnců převažovaly horizontální obvodové žlábký umístěné na plecích nádob či šikmé vrypy umístěné pod hrdlem. Výjimečně se objevil i motiv jednoduché vlnice. V jednom případě se vyskytl větší fragment zásobnice s okrajem vytaženým vzhůru, přičemž směrem nahoru se zužujícím. Zásobnice je zdobena plastickou lištou, na které je umístěna jedna řada šikmých vrypů. V některých případech bylo v keramické hmotě patrné vysoké procento přimíšeného drčeného grafitu. Ze záspy objektu 2 500 dále pochází zlomky mazanice, jemnozrnného pískovce a sladkovodního vápence (travertinu), jehož zdroje se nacházejí při S okraji obce.

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

Tučín (Bez. Přerov), Parz. Nr. 1379, 1273. Frühes Mittelalter – Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

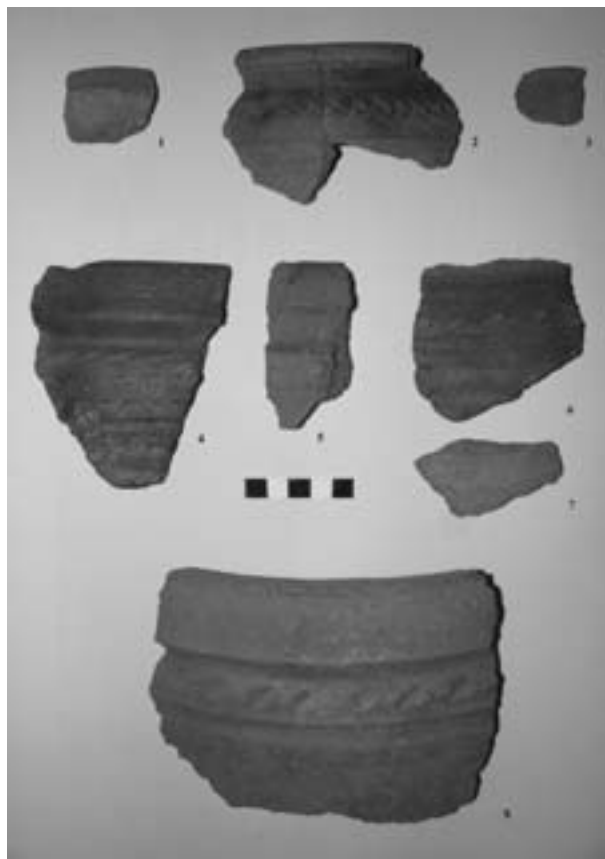
Masarykovo náměstí, č. p. 329. Středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí a přístavbou domu na Masarykově náměstí č. p. 329 byly v prostoru dvora porušeny novověké vrstvy a zachyceno několik mohutných neopracovaných kůlů. Za účelem zjištění stratigrafické situace na parcele byla provedena zjišťovací sondáž. Byly zachyceny humusovité vrstvy a vrstvy písečných naplavenin, dle několika zlomků keramiky, novověkého až středověkého stáří. Pod tímto souvrstvím byla odkryta neporušená prkenná podlaha s příčným nosným trámem z dubového dřeva, která na základě stratigrafické situace pochází pravděpodobně z konce 13. století. Na vzorku trámu byla provedena dendrochronologická analýza, vzorek však nebylo možno přesně dendrochronologicky datovat. Pod podlahou byla dále zachycena vrstva tvořená plochými vyskládanými kameny a šedobílou vápennou maltou.

Tomáš Chrástek

Resumé

Uherské Hradiště (Bez. Uherské Hradiště), Masaryk Platz. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 115. Tučín. Výběr keramiky z 12. století.
Abb. 115. Tučín. Auswahl der Keramik aus dem 12. Jahrhundert.

UHERSKÝ BROD (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

Kostel Mistra Jana Husa. Vrcholný středověk, novověk. Kostel. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou teplovodu proběhl v srpnu až září 2010 záchranný archeologický výzkum v prostorách zahrady kostela Mistra Jana Husa v Uherském Brodě. Výzkum navázal na odkryv v prostoru lodi kostela ze září roku 2008, vyvolaný výměnou podlahy (Vaškových 2009). Kostel samotný patří mezi významné historické památky města Uherského Brodu. Je nejstarší dochovanou gotickou sakrální architekturou ve městě, pozměňnou renesanční přístavbou věže a raně barokní přestavbou v 17. století. Dnešní podobu reprezentuje dvojloďná stavba s polygonálním závěrem kněžiště a čtyřbokou věží v západním průčelí. V zahradě kostela se nachází hřbitovní kaple Nejsvětější Trojice z roku 1718 a samotná zahrada je nejstarším uherskobrodským hřbitovem. Pohřbívalo se zde od založení kostela v polovině 13. století až do roku 1784, kdy byl kostel odsvěcen.

Výzkum probíhal v místě výkopu teplovodu, sestávajícího z liniových výkopů o šířce 1,2 m a hloubce 1,2 m a jednoho šachtového výkopu o hloubce 3,4 m. V průběhu odkryvu byly v liniových výkopech zachyceny základy barokní zídky, 4 hroby, nalezeno kamenné gotické ostění a několik desítek kostí v sekundárním uložení.

V prostoru výkopu rovnoběžného s ulicí Za Dolním kostelem byly porušeny kamenné základy barokní zídky.